

Biden Dönemi ABD Dış Politikasında Çin: Senato Tartışmaları Çerçevesinde Bir Değerlendirme (2021 – 2024)

China in U.S. Foreign Policy during the Biden Era: An Evaluation within the Framework of Senate Debates (2021-2024)

Nur ÇETİNOĞLU HARUNOĞLU

Öz

ABD dış politikasında yükselen Çin sorunsalı günümüzde üzerinde sıklıkla konuşulan bir konudur. Beyaz Saray tarafından 2022'de yayımlanan Ulusal Güvenlik Stratejisi'nde Çin, ABD'nin en temel stratejik rakibi olarak nitelendirilmiş ancak aynı strateji ulus aşan sorunların çözümünde Çin ile beraber masaya oturulması gerektiğinin altını çizerek, Çin ile iş birliğinin mümkün ve hatta gerekli olduğunu belirtmiştir. Böyle olmakla birlikte ABD'deki hem siyasi hem akademik çevrelerde ABD'nin Çin'e yönelik nasıl bir strateji izlemesi gerektiği konularında muğlaklık bulunmaktadır. Bu çalışma genel olarak ABD dış politikasındaki Çin'in yerini değerlendirmeyi, özel olarak ise Biden döneminin dış politikasında Çin'in yerini Senato tartışmaları ışığında irdelemeyi hedeflemektedir. Çalışma, Biden döneminin başıyla sonu arasında geçen süre zarfında, Çin'e yönelik çok daha sert bir yaklaşım benimsenmesi gerektiğini düşünenlerin seslerinin hem Kongre hem de siyasi ve akademik çevrelerde yükseldiğine dikkat çekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Başkan Biden, ABD Dış Politikası, Çin, Senato Dış İlişkiler Komitesi, Stratejik Rekabet

Abstract

One of the most talked-about issues in U.S. foreign policy today is the growing dilemma regarding China. China was identified as the most significant strategic competitor of the U.S. in the 2022 National Security Strategy issued by the White House. This strategy made it clear that cooperation with China is both feasible and necessary, emphasizing the need to engage with China to address transnational challenges. However, there is considerable disagreement in American scholarly and political circles about the best course of action for the U.S. in its dealings with China. Through the lens of Senate debates, this study seeks to assess China's role in U.S. foreign policy generally and in the Biden era specifically. This study highlights that, between the start and end of Biden's term, there has been an

* Doç. Dr., Marmara Üniversitesi, anctinoglu@yahoo.com, 0000-0001-5478-067X

How to cite this article/Atıf için: Çetinoğlu Harunoğlu, N. (2025). Biden Dönemi ABD Dış Politikasında Çin: Senato Tartışmaları Çerçevesinde Bir Değerlendirme (2021 – 2024). Marmara Üniversitesi Siyasal Bilimler Dergisi, 13(1), 93-112. DOI: 10.14782/marmarasbd.1589044

increase in the number of voices in Congress and in political and scholarly circles calling for a much tougher stance toward China.

Key Words: President Biden, U.S. Foreign Policy, China, Senate Committee on Foreign Relations, Strategic Competition.

1. Giriş

20. Yüzyılda iki kutupluluk, çevreleme, kuvvetler dengesi, güvenlik ikilemi, nükleer caydırıcılık, vekalet savaşları gibi kavramların sıklıkla telaffuz edildiği uluslararası ilişkiler literatürü, bugün yeni bir meydan okumayla karşı karşıyadır. 40 seneden fazla bir süre boyunca ABD-Sovyetler Birliği arasındaki gerginliği anlamaya ve tanımlamaya odaklanan disiplin, 21. Yüzyılda bu defa ABD'nin yeni rakibi, Çin ile olan ilişkilerinin doğasını anlamaya çaba göstermektedir. ABD – Çin arasındaki kompleks ilişkinin hangi kavram ve/veya kavramsallaştırmalarla açıklanabileceği, alandaki birçok değerli çalışmanın odak noktasıyken, bu çalışma, kavramsal tanımlamayı yapmadan önce ABD açısından Çin'in nasıl algılandığının anlaşılması gerekliliğinden hareket etmektedir.

ABD dış politikasında yükselen Çin “sorunsalı” günümüzde üzerinde sıklıkla konuşulan bir konudur. Başkan Obama'nın Asya'ya açılımı (“*Pivot to Asia*”) ile yeniden alevlenen bu sorunsal, daha sonra Başkan Trump'ın Çin'e karşı başlattığı ticaret savaşı ile tırmanmıştır. Başkan Biden'ın 2022'de yayımladığı Ulusal Güvenlik Stratejisi'nde Çin, ABD'nin en temel stratejik rakibi olarak nitelendirilmiş ancak aynı strateji ulus aşan sorunların çözümünde Çin ile beraber masaya oturulması gerektiğinin altını çizerek, Çin ile iş birliğinin mümkün ve hatta gerekli olduğunu belirtmiştir. Böyle olmakla birlikte ABD'deki hem siyasi hem akademik çevrelerde Çin'in ABD tarafından nasıl tanımlanması gerektiği ve ABD'nin Çin'e yönelik nasıl bir strateji izlemesi gerektiği konularında muğlaklık bulunmaktadır.

ABD dış politika tartışmalarına ışık tutmasıyla bilinen *Foreign Affairs* dergisi, 2019'da çarpıcı bir makaleye yer vermiştir. Ocak 2021'de başkanlık koltuğuna oturacak olan Joe Biden'ın Asya stratejisti olarak bilinen Kurt Campbell ve yine Biden'ın Ulusal Güvenlik danışmanı olacak olan Jack Sullivan, kaleme aldıkları bu ortak çalışmalarında, ABD'nin Çin'e yönelik yaklaşımının “felaketsiz rekabet” (“*competition without catastrophe*”) anlayışına dayandırılması gerektiğini öne sürdüler (Campbell & Sullivan, 2019). Onlara göre ABD, Çin ile bir arada yaşaması gerektiği gerçeğini göz ardı etmeden Çin'e yönelik bir rekabet yaklaşımı sürdürmeli ve bu rekabeti de çözümlenmesi gereken bir sorun olarak değil, düzenlenmesi/idare edilmesi gereken bir süreç olarak görmeliydi. *Foreign Affairs* dergisi, Nisan 2024'e gelindiğinde ise, bu defa Matt Pottinger ve Mike Gallagher imzalı bir başka çarpıcı makaleye yer verdi. Pottinger ve Gallagher bu ortak çalışmalarında, Campbell ve Sullivan'a cevap verircesine, ABD'nin Soğuk Savaş yokmuş gibi davranmaması gerektiğini, çünkü Soğuk Savaş'ın Çin tarafından çoktan ilan edildiğini belirttiler ve eklediler: “ABD Çin ile olan rekabetini idare etmemeli. Bunu kazanmalı” (Pottinger & Gallagher, 2024). ABD'nin Çin'e yönelik yaklaşımının nasıl tanımlanması ve hangi bileşenlerden

oluşması gerektiği sorusuna verilen farklı cevapları temsil eden bu iki makale, ABD’de Çin’e yönelik var olan kafa karışıklığını özetlemesi bakımından oldukça çarpıcıdır.

Biden yönetimi tarafından ilan edilen strateji belgeleri, ABD’nin Çin’e yönelik rekabetini, Hint-Pasifik’teki ortak/müttefiklere dayandırması nedeniyle Başkan Trump’ın yaklaşımından oldukça farklı bir profil sergiledi. Biden yönetiminin hem AUKUS hem QUAD girişimleri, eş zamanlı olarak bölgeye ziyaretleri, söz konusu stratejinin pratikteki yansımaları oldu.

Bu çalışma genel olarak ABD dış politikasındaki Çin’in yerini değerlendirmeyi, özel olarak ise Biden döneminin dış politikasında Çin’in yerini Senato tartışmaları ışığında irdelemeyi hedeflemektedir. Özellikle Obama döneminden itibaren ABD dış politikasında kayda değer bir ağırlık kazanan Çin’in yükseliş konusunun 2021-2024 aralığında ABD Senatosu’nun Dış İlişkiler Komitesi’nde nasıl ele alındığı, yapılan tartışmalarda yapılan tespitlerin ve eleştirilerin neler olduğu incelenecektir. Senato tartışmalarına özellikle odaklanılmasının nedeni, Senato’nun ilgili komitesinin ABD dış politika oluşum sürecinde son derece merkezi bir rol oynamasıdır. Beyaz Saray ve Dışişleri Bakanlığı tarafından alınan kararların arka planında, Kongre tartışmaları son derece önemlidir. Bu amaçla bu çalışmada, Senato Dış İlişkiler Komitesi tarafından Biden’in başkanlığı döneminde (Ocak 2021 ile bu çalışmanın sona erdiği Kasım 2024 tarihleri arası) “Çin” başlığı altında gerçekleştirilen oturumları incelenmiştir. Bu oturumlarda hem senato üyelerinin hem de orada tanıklık yapmaya davet edilen uzmanların, Çin’in stratejik hamlelerini nasıl değerlendirdikleri; söz konusu stratejik hamlelerin küresel ve bölgesel yansımalarını nasıl okudukları analiz edilecektir. Çalışma, bu oturumların tutanaklarını incelerken, eş zamanlı olarak, Beyaz Saray ve Dışişleri Bakanlığı tarafından ilan edilen güvenlik belgelerini de göz önünde tutacak ve bu şekilde Biden döneminde ABD tarafından Çin’in nasıl algılandığını anlamaya yönelik bütüncül bir analiz sunmaya gayret edecektir. Özellikle belirtilmelidir ki çalışma ABD perspektifini anlamaya çalışacaktır. Buna karşılık Çin’in bakış açısı bu çalışmanın sınırları dışında kalmaktadır.

Çalışmanın temel argümanı, Biden döneminde Çin’e yönelik çok daha sert bir yaklaşım benimsenmesi gerektiğini düşünenlerin seslerinin hem Kongre hem de siyasi ve akademik çevrelerde yükseldiğidir. Bu doğrultuda çalışmanın ilk bölümü, ABD dış politikasında Çin sorunsalına tarihsel bir açıdan yaklaşacaktır. Burada ABD’nin Çin’e yönelik yaklaşımın geçirdiği evrim takip edilecektir. Çalışmanın ikinci bölümü ise Başkan Biden döneminde ABD nezdinde yapılan Çin tartışmalarına odaklanacaktır. Bu bölüm önce güvenlik belgelerine, daha sonra da Senato Dış İlişkiler Komitesi’nde yapılan tartışmalara odaklanarak, bir yandan Çin’e yönelik tespitleri, bir diğer yandan da Biden yönetimine yönelik eleştirileri ortaya koymaya çalışacaktır.

2. Tarihsel Perspektiften ABD Dış Politikasında Çin Sorunsalı

ABD dış politikasında Çin’in bir “sorunsal” haline gelmesi esasen Soğuk Savaş sırasında gerçekleşmişti. Zira Soğuk Savaş öncesinde Çin, ABD açısından dikkate değer bir ticari merkezdi. ABD’nin Çin ile ticareti XVIII. yüzyılın sonlarında başladı ve Çin ile ilk ticari antlaşma 1844’te

imzalandı. İmzalanan Wangxia Antlaşması, İngiltere ile Çin arasında 1842’de imzalanan ve Birinci Afyon Savaşı’nı sonlandıran Nanjing Antlaşması’nın muadiliydi. Başka bir ifadeyle 1842’de Çin tarafından İngiltere’ye tanınan ticari haklar, 1844 Wangxia Antlaşması ile ABD’ye de tanınıyordu. 1857-1858’de meydana gelen İkinci Afyon Savaşı’ndan sonra İngiltere’ye Çin tarafından verilen yeni ticari imtiyazlar, savaş sonrasında “en çok gözetilen ulus kaydı” çerçevesinde Çin’de faal olan Avrupalı güçlerle ABD’ye de tanındı (Office of the Historian, n.d. a).

XIX. yüzyılın ikinci yarısında ABD’nin Uzak Doğu’ya yönelik ticari ilgisi artarak devam etti. Buradaki ticari çıkarlarını muhafaza edebilmek amacıyla, 1899’da ABD Dışişleri Bakanı John Hay tarafından İngiltere, Almanya, Fransa, İtalya, Rusya ve Japonya’ya diplomatik notlar şeklinde bir dizi yol gösterici ilke iletildi. Bu ilkeler “Açık Kapı Politikası” (*Open Door Policy*) olarak adlandırıldı (Office of the Historian, n.d. b). Hay, bu notlarında Çin’in toprak bütünlüğünü ve idari bağımsızlığını korumak amacıyla, ABD’nin Çin ile ticaret yapan tüm büyük uluslar arasında tam bir eşitlik ilkesi güdeceğini ilan etti. Söz konusu diplomatik notlarda amaç Çin’in toprak bütünlüğü ve bağımsızlığının muhafazası olarak nitelendirilse de ABD politikasının temel amacı, Çin’de egemen konum arayışında olan herhangi bir devletin bu arayışını dengelemek ve söz konusu devletin egemen pozisyona geçmesini engellemektir. Bu da ancak Çin’in toprak bütünlüğü ve bağımsızlığının ABD tarafından ilan edilen ilkelerce korunması ile mümkün olabilirdi. Başka bir deyişle Uzak Doğu politikasını belirleyen ABD, bu politika ile bir yandan da kendini Çin’in koruyucusu olarak ilan ediyordu (Thies, 2016, ss. 100–101). Böyle olmakla birlikte ABD, ilerleyen senelerde Japonya’nın önce Çin’e yönelik talepleri, daha sonra da revizyonist girişimleri karşısında Çin’i koruyamayacaktı. 1931’de Japonya Mançurya’yı işgal etti ve Mançukuo Devleti’ni kurdu. ABD bu dönemde bu istilanın Kellogg-Briand Paktı’nın ihlali olduğunu vurgulayıp istilayı protesto etse de bu protesto Japonya’yı durduramadı ve Japonya 1932’de Şangay’ı bombaladı. Çin’in toprak bütünlüğünün bölünmezliği ilkesine karşı atılan bu hareketler karşısında ABD müdahale etmeyi tercih etmedi zira bu dönemde ABD dış politikasının en önemli yapıtaşlarından biri uluslararası çatışmalardan olabildiğince uzak kalmaktı (Kaufman, 2017, s. 61). Elbette bu yapıtaşı II. Dünya Savaşı’nın patlak vermesi ve ABD – Japonya gerginliğinin tırmanmasıyla tepe taklak olacaktı.

ABD dış politikasındaki Çin sorunsalı, kuşkusuz 1949’da Çin’de gerçekleşen devrim ile ortaya çıkmış oldu. II. Dünya Savaşı sonrasında dış politikasının aksını Sovyetler Birliği ve onun komünist ideolojisini çevrelemeye yönlendiren ABD açısından, Çin’de seneler süren iç savaş sonucunda milliyetçi Chain Kai-shek hükümetinin Tayvan’a kaçması istenmeyen bir durumdu. ABD açısından 1 Ekim 1949’da Mao Zedong liderliğinde gerçekleşen komünist devrim ve kurulan Çin Halk Cumhuriyeti, kayda değer bir tehditti. Çin komünizmi ile Sovyet komünizmi birbirinden farklı olsa da ve her iki devletin farklı dış politika amaçları bulunsa da bu dönemde ABD, komünizmi yekpare bir tehdit olarak okumayı tercih etti (Kaufman, 2017, ss. 92–93). Böylece Çin’deki komünizm, Sovyet Birliği kaynaklı uluslararası komünizmin iştahla dünyaya yayıldığının bir göstergesi olarak algılandı. Aynı şekilde 1950’lerin başında Kuzey Kore’nin Güney Kore’yi işgali, daha sonra ise patlak veren Vietnam Savaşı, Moskova tarafından Washington’a karşı yönetilen ideolojik savaşın Asya’daki diğer yansımaları olarak görüldü (Cox ve Stokes, 2008,

s. 77). Soğuk Savaş konjonktüründe farklı kamplarda yer alan ABD ve Çin, böylece XIX. yüzyıl dinamiklerinden son derece farklı bir ilişki dinamiğine girdiler. Öyle ki ABD, Çin'deki devrimi ve devrimle kurulan yeni rejimi tanımayı uzun süre reddetti.

Soğuk Savaş dinamikleri çerçevesinde farklı kutupları temsil eden ABD ve Çin arasındaki ilk temaslar, 1960'ların sonunda ABD Başkanı Richard Nixon ve Ulusal Güvenlik Danışmanı Henry Kissinger'in girişimleriyle sağlandı. Kissinger, Soğuk Savaş'ı "şeytanla mücadele" olarak değil de meşru çıkarları olan devletlerle bir arada yaşama becerisi olarak değerlendirerek, Soğuk Savaş'a yeni bir anlam yüklemiş oldu. Böylece Kissinger ve Nixon, Soğuk Savaş'a yönelik geliştirdikleri bu yeni taktik ile Çin'i de meşru çıkarları olan bir devlet olarak tanıyarak, diplomatik ilişkiler kurmaya yönelik adımlar atmakta mâni görmediler. Öyle ki 1970'lerin ilk senelerinde önce Kissinger, sonrasında Başkan Nixon Çin'e ziyaretlerde bulunarak ilişkileri iyileştirmeye çalıştılar (Office of the Historian, n.d. c). Eş zamanlı olarak, Ekim 1971'de Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda yapılan oylamayla Çin Halk Cumhuriyeti'ne, Çin'in meşru temsilcisi olarak hem Genel Kurul'da hem de Güvenlik Konseyi'nde yer alma hakkı tanındı. Kissinger'in ifadesiyle ABD – Çin ilişkileri bu dönemde "düşmanlık" ve "izolasyon"dan sıyrılıp "de facto bir ittifak"a dönüşüyordu (Kissinger, 1994, s. 77). ABD nezdinde Çin'e yönelik değişen algı, Soğuk Savaş dinamikleri içinde ABD dış politikasındaki en önemli kırılmalardan biriydi. Böyle olmakla beraber birçoklarına göre ABD'nin Çin'e yönelik algısı 1989'da Tiananmen Meydanı'nda yaşanan katliamla tamir edilemeyecek şekilde sarsıldı. Bu görüşe göre, ABD, her ne kadar *Détente* döneminden itibaren Çin'i meşru bir devlet olarak görmüş olsa da Çin'deki otoriter rejim ve bu rejimin Tiananmen'de sivil halka karşı uyguladığı şiddet, Çin'in ABD tarafından meşruiyetinin sorgulanmasına ve Çin'e dair olumlu algıların ciddi derecede zarar görmesine neden oldu (Hirshberg, 1993, ss. 247–252).

Doğu Avrupa'daki sosyalist rejimlerin bir bir düştüğü ve en sonunda Sovyetler Birliği'nin dağıldığı bir dönemde, hala daha Komünist Parti tarafından yönetilen Çin'in ABD açısından sorunsal olarak görülüp görülmeceği önemli bir konuydu. ABD'nin Çin'e yönelik yaklaşımının nasıl şekillenmesi gerektiği o dönemde ABD'deki hem siyasi hem akademik çevrelerde sıklıkla tartışılan bir konuydu. Körfez kriziyle karşılaşan ve odak noktasını Körfez'deki krizi çözmeye ayıran Başkan George H. W. Bush'tan sonra iktidara gelen Başkan Bill Clinton döneminde, Çin'e yönelik, bir zamanlar Sovyetler Birliği'ne karşı uygulanan "çevreleme stratejisi" uygulanması gerektiği çağrısı yapanlar bulunuyordu. Buna rağmen, Clinton yönetimi bir yandan ABD'nin çıkarlarına odaklanan bir diğer yandan da Çin'i dışlamayan/kapsayan bir strateji belirlemeyi tercih etti. O dönemde Pentagon'un Doğu Asya stratejini oluşturan kilit isimlerden Joseph Nye, bu tercihin iki temel nedeninin bulunduğunu söylemiştir. Nye'a göre ABD'nin Çin'e yönelik stratejisi, "çevreleme" olarak belirlenseydi, Çin kesin olarak kaybedilecekti. Zira "çevreleme" kavramı, Soğuk Savaş'ın olumsuz mirasını canlandıracak, Çin'de tepki yaratacak ve Çin kendini yeni dünya düzeninden dışlanmış hissedecekti. Oysaki Çin, yeni dünya düzeninden kendini dışlanmış hissetmemeliydi, aksi takdirde ABD'ye karşı düşmanca strateji geliştirebilirdi. Nye tarafından belirtilen ikinci neden ise, bölge ülkelerinin Çin karşısı bir ittifak kurma konusundaki isteksizlikleriydi. 1990'ların başında bölge ülkelerinin çoğu hem ABD hem de Çin ile olumlu ilişkiler yürütmeyi tercih etmekteydi. Bu şartlar altında ABD açısından bölge ülkelerini Çin'i

“çevreleme” stratejisine ikna etmek neredeyse imkansızdı (Nye, 2015). Sonuç olarak ABD, 1990’larda Çin’i çevrelemek yerine, temkini elden bırakmadan uluslararası topluma entegre etmeyi tercih etti ve Çin’in 2001’de Dünya Ticaret Örgütü’ne (DTÖ) üye olmasını destekleyen en kilit aktör oldu.¹

11 Eylül sonrasında dikkatini, Terörle Savaş ve Orta Doğu’ya veren ABD, bu süre içerisinde Çin’in ticari ve ekonomik alandaki hızlı yükselişiyle çok da ilgilenemedi. Çin’in yükselişi, ancak Başkan Obama döneminde, ABD dış politikasındaki önceliklerin yenilenmesiyle Washington’daki ajandanın ilk maddelerinden haline geldi. Kasım 2011’de Başkan Obama’nın Asya-Pasifik ziyareti sırasında ilan edilen “Asya’ya Açılım” (*Pivot to Asia*), ABD’nin Asya’daki haklarını ve sorumluluklarını hatırlatan ve hatırlatmanın da ötesinde genişleten bir yaklaşımdır. Shambaugh’a göre (2013, s. 10) Obama yönetiminin bu yaklaşımının getirdiği en büyük yenilik, Asya’yı ABD dış politikasının en önemli stratejik önceliği haline getirmesiydi. Başkan Obama, söz konusu açılımın hiçbir ülkeye karşı olmadığını vurgulamış olsa da birçok uzman bu yeni yaklaşımının Çin’in yükselişine cevaben geliştirildiğini iddia etti. Askeri, diplomatik ve ekonomik boyutları olan açılım, Asya-Pasifik’in artan ekonomik önemi, Çin’in iddialı yükselişi ve ABD’nin savunma bütçesini kısması nedeniyle dünyanın birçok yerinden çekiliyormuş izlenimi vermesi nedenlerinden dolayı ABD açısından bir ihtiyaç olarak geliştirildi (Congressional Research Service, 2012, ss. 2, 8, 10). Kongre Araştırma Servisi’nin konuyla ilgili raporunda belirtildiği gibi, aslında bu yeni açılım ABD’nin bölgeye yönelik amaçlarını değiştirmiyordu zira ABD’nin bölgedeki amaçları her zaman istikrarı sağlamak, seyrüsefer serbestisini, serbest ticareti, demokrasi ve insan haklarını ise garanti altına almak olmuştur. CRS raporuna göre bu yaklaşımın yeniliği öne sürdüğü araçların değişimi idi (Congressional Research Service, 2012, s. 3). Bölgeye yönelik askeri varlığın artırılması, yeni askeri üsler edinilmesi, ortak askeri tatbikatların sayısının artırılması, *Transpacific Partnership* (TPP) gibi bölgeye yönelik iş birliği platformlarının geliştirilmesi Obama döneminin önemli adımları olmuştur. Enteresan şekilde bu yaklaşım, Çin’de Komünist Parti Genel Sekreterliği’ne Xi Jinping’in gelmesiyle kesişti. Çin ulusunun yeniden doğuşundan bahseden ve bunu “Çin rüyası” olarak da tanımlayan Xi Jinping, hem benimsediği söylem hem de aldığı kararlarla, hak ettiği yeri arayan çok daha iddialı bir Çin vizyonuna sahip olduğunu dile getirmekten hiçbir zaman çekinmedi (Gang & Shuang, 2012). Jinping böylece XXI. yüzyılda Çin’in uluslararası rolünün değiştiğini/değişeceğini ilan ediyordu (Schortgen, 2022, s. 56).

ABD açısından Çin sorunsalı Başkan Donald Trump döneminde kuşkusuz tırmanarak devam etti. ABD’nin birçok ortağı/ müttefiki tarafından haksızlığa uğratıldığı fikrinden hareketle, Trump, ABD ve Çin arasındaki ticari ilişkilerin de adil olmadığını iddia etti. “America First” sloganıyla Trump’ın bu doğrultuda aldığı ilk karar, Çin’in ticari politikalarına karşı soruşturma başlatmak ve Çin’den gelen ürünlere fazladan vergi koymak oldu. Bu şekilde Çin’e karşı ticaret savaşı başlatan Trump (Huang, 2021), Covid salgınına neden olan virüsü “Çin virüsü” olarak nitelendirmekten geri durmayarak ABD – Çin ilişkilerinin daha da gerilmesine neden oldu. Aslında bu dönemde

1 Çin açısından ABD ile ilişkilerin kapsamlı bir tarihsel arka planı hakkında Türkçe literatürde de önemli kaynaklar bulunmaktadır. Örneğin (bkz. Pekcan, 2019, ss. 53–109).

ABD açısından Çin'in sorunsal haline gelmesinde sadece Trump rol oynamıyordu. Trump'ın son derece agresif tutumuna ek olarak, Kongre'de yapılan tartışmalar da Çin'in ABD açısından sorunsal haline gelmesini hızlandırıyordu.

Bu dönemde Kongre'de yapılan tartışmalarda Çin ekonomik, stratejik ve sosyokültürel bir rakip olarak nitelendirildi (Harunoğlu & Matsumoto, 2022). Örneğin Temsilciler Meclisi Dış İlişkiler Komitesi kıdemli üyesi Michael McCaul'un vurguladığı üzere, ABD ve Çin'in diplomatik ilişkilerinin başladığı dönemde ABD'nin GSMH'sı 2,6 trilyon dolar iken, Çin'inki 178 milyon dolar ile sınırlıydı. Ancak 2019'a gelindiğinde, ABD'ninki 19 trilyon dolarken; Çin 12 trilyon dolara ulaşmıştı ki bu durum geçen süre zarfında Çin'in inanılmaz hızla büyüdüğü'nün bir göstergesiydi (McCaul, 2019, s. 3). Tartışmalarda Kongre üyeleri Çin'in, ticaret, yatırım, teknolojik araştırma ve geliştirme alanlarındaki ivmesini vurguluyordu. Bu doğrultuda Temmuz 2020'de Senato'nun Dış İlişkiler Komitesi Başkanı James Risch tarafından Çin'in teknoloji, fikri mülkiyet ve siber güvenlik alanlarındaki ihlalleriyle mücadele edebilmek yasa tasarısı sunması ("*Strategic Act*") önemlidir (Risch, 2020, s. 2). Diğer taraftan Trump döneminin Ulusal Güvenlik Stratejisi (NSS 2017) bir yandan büyük güç rekabetinin geri döndüğünü ilan ediyor; bir diğer yandan da Çin'i Rusya ile beraber "revizyonist güç" olarak nitelendiriyor ve bu iki ülkenin ABD açısından stratejik rakipler olduğunun altını çiziyordu (The White House, 2017, ss. 25–27). Kongre tartışmalarında fark edildiği gibi, Çin'in Rusya'dan en önemli farkı bu dönemde ABD tarafından aynı zamanda kültürel bir rakip olarak görülmesiydi. Çin'deki siyasi sistemin kapalılığının ve otoriterliğinin her daim eleştirilmesi, insan hakları ihlallerinin ve Sincan'ın sıklıkla gündeme gelmesi, Çin'in ideolojisini yayma gayesinde olan bir yükselen güç olarak nitelendirilmesi önemlidir. Çin üzerine yapılan bir tartışmada Senatör Robert Menendez'in, Çin'in ABD'nin gücüne birçok alanda olduğu gibi kültürel alanda da meydan okuduğunu vurgulaması dikkat çekicidir (Menendez, 2020, s. 5). Böylece Trump döneminde Çin'in ABD açısından birçok alanda sorun teşkil ettiği Kongre tarafından da tescillenmiş oluyordu.

3. Başkan Biden Dönemindeki Çin Tartışmaları

3.1. Güvenlik Belgeleri Üzerinden Bir Değerlendirme

Biden yönetiminin Çin'e yönelik yaklaşımını nasıl tanımlayacağı konusundaki ilk işaretler Mart 2021'de Beyaz Saray tarafından ilan edilen Geçici Ulusal Güvenlik Belgesi'nden geldi (*Interim National Security Strategic Guidance-INSSG*). Bu belgede ABD-Çin ilişkileri "stratejik rekabet" olarak nitelendirildi ve böylece daha önceki dönemlerde hem Kongre hem de siyasi ve akademik çevrelerce yapılan kavramsallaştırmalara – "Akıllı rekabet" (Schell & Shirk, 2019) ve "Felaketsiz rekabet" (Campbell & Sullivan, 2019) gibi – son verilmiş oldu. Belgenin ilişkileri tanımlama şekli kısa sürede yönetimin önde gelenlerince benimsendi ve sıklıkla telaffuz edildi. Örneğin Dışişleri Bakanı Antony Blinken birçok konuşmasında Çin ile ilişkileri "stratejik rekabet" olarak tanımlamaktan geri durmadı (Blinken, 2021). Zaten Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Ned Price da

henüz söz konusu belge yayımlanmamışken, bir basın açıklamasında, ABD'nin Çin'e bakışının "stratejik rekabet" lenslerinden olduğunu teyit etmişti (U.S. Department of State, 2021).

ABD'nin Şubat 2022'de yayımlanan Hint-Pasifik Stratejisi (*Indo-Pacific Strategy – IPS*) de aynı bakış açısını tekrar etti. Trump döneminin "America First" yaklaşımından farklı olarak ABD'yi müttefiklerinden ayırmayan bu belge, aynı zamanda Hint-Pasifik'te Hindistan'ın liderliğini açıkça öncelemesi bakımından önemliydi. Söz konusu belgenin yayımlanmasıyla beraber birkaç ay içerisinde ABD tarafından bölgeye yönelik atılan adımlar son derece manidardı. Birçok farklı girişimin yanı sıra, Eylül 2021'de kurulduğu ilan edilen ABD, İngiltere ve Avustralya arasındaki güvenlik paktına (AUKUS) yönelik somut adımlar atıldı; Mayıs 2022'de ABD ve Hindistan ortak girişimleriyle teknoloji alanındaki işbirliklerini yinelediler; Haziran 2022'de Japonya, Güney Kore, Avustralya ve Yeni Zelanda ilk kez liderler düzeyinde NATO zirvesine davet edildi; yine Haziran 2022'de ABD ve Tayvan kurdukları ortak bir platformla ekonomik ve ticari ilişkilerini somut şekilde geliştirmeyi hedeflediklerini ilan ettiler; Kasım 2022'de ABD-ASEAN ilişkileri kapsamlı stratejik ortaklığa (*Comprehensive Strategic Partnership*) yükseltildi (U.S. Department of State, 2023). ABD'nin Hint-Pasifik stratejisinde bölgenin "özgür" ve "açık" kalmasının ne denli önemli olduğu ve Çin'in de bölge ülkeleri üzerindeki nüfuz ve baskısının ülkeleri istedikleri tercihleri yapmaktan alı koyduğunun altı çizilmesine rağmen; ABD'nin attığı tüm bu adımlar, bölge ülkeleri üzerinde "tarafınızı seçin" baskısını kurması olarak nitelendirildi ve kimilerince eleştirildi. Örneğin Chatham House'dan Hint-Pasifik güvenliği üzerine çalışmalarıyla bilinen Dr. Philip Shetler-Jones (2022), ABD'nin bir yandan bölge ülkelerine "Çin'in nüfuzunda kalmayın, ondan özgürleşin" deyip bir diğer yandan da ABD-Çin rekabetinde taraf almalarını beklemesini ve hatta Çin ile işbirliği yapanlara yönelik yaptırım uygulamasını – ABD'nin Kamboçya'ya yönelik uyguladığı yaptırımlar gibi – bir tutarsızlık olarak nitelendirmiş ve hatta bu durumu ABD'nin "çoklu karakter bozukluğu" olarak tanımlamıştır.

Biden yönetiminin Ekim 2022'de kamuoyuyla paylaştığı nihai güvenlik stratejisinde de (*National Security Strategy-NSS*), Çin ile ilişkiler "stratejik rekabet" kavramı çerçevesinde açıklandı. Belgeye göre bu kavramın üç temel bileşeni bulunmaktaydı: ABD'nin kendi gücüne yatırım yapması; ABD'nin müttefik ve ortaklarıyla ortak amaçlar için ortak çaba harcaması ve son olarak, ABD'nin sorumluluklarının bilincinde olarak Çin ile rekabet etmesi (The White House, 2022, s. 24). Hem INSSG 2021 ve IPS 2022, hem de NSS 2022 beraber incelendiğinde, Biden yönetiminin Çin'e yönelik yaklaşımını, Trump yönetiminin Çin'e yönelik yaklaşımından ayıran üç temel noktayı görmek gerekir: Biden yönetiminin resmî belgelerinde, Çin'e yönelik strateji uygulanırken, ABD'nin kendi ideal ve değerlerinden vazgeçmemesi gerektiğinin özellikle altı çizilmektedir. Örneğin INSSG 2021'e göre, ABD, ekonomisini kurtarmak için kendi değerlerini feda etmeyecek; her zaman demokrasi ve insan hakları gibi temel ve varoluşsal değerlerini savunacaktır. Aynı şekilde belgeye göre, insan hakları ve demokrasi ABD – Çin ilişkilerini de şekillendirecek; ABD Hong Kong, Sincan ve Tibet'teki ihlallerin takipçisi olacaktır (The White House, 2021, s. 20). Ayrıca NSS 2022 de ABD'nin, Sincan, Tibet ve Hong Kong'daki istismaların yakın takipçisi olacağı belirtilmektedir (The White House, 2022, s. 24).

Biden yönetiminin Çin'e yaklaşımını bir önceki dönemden ayıran ikinci nokta ABD'nin Çin ile askeri bir çatışmadan muhakkak kaçınması gerektiği; üçüncü nokta ise küresel sorunlarla mücadele için Çin ile iş birliği kapısının açık bırakılacağıdır. Özellikle üçüncü nokta, çok taraflılığı ve iş birliğini vurgulaması açısından kritiktir. NSS 2022 de, ABD'nin Çin ile ilişkilerini her zaman rekabet perspektifinden okumayacağı belirtmiştir (The White House, 2022, s. 12). Bu belgeye göre, ABD, Çin ile rekabet ederken, bu rekabeti sorumlu şekilde yürütecektir. Örneğin askeri tırmanmayı olabildiğince önleyecek, iletişimi kuvvetlendirecek ve şeffaflık sağlayacaktır. Özellikle de küresel sorunlarda ABD, Çin ile beraber çalışmaya hazırdır. Zira NSS 2022'de açıkça ifade dildiği gibi bu farkındalık ve iş birliği zaten büyük güçlerden beklenen sorumluluktur (The White House, 2022, s. 5). Kısacası Biden dönemine ait güvenlik belgelerinde, ABD'nin kendi değerlerinden feragat etmeden ama bir yandan da iş birliği ihtimalini rafa kaldırmadan sorumlu bir büyük güç olacağının sözü verilmiş ve Çin ile ilişkiler bu çerçevede ele alınmıştır.

3.2. Senato Dış İlişkiler Komitesi'nden Yansımalar (2021-2024)

2021 – 2024 döneminde senatonun ilgili komitesinin tartışmalarında Çin'e yönelik beş önemli tespit yapıldığı fark edilmektedir. Bu tespitlerden ilki, Biden dönemine ait güvenlik belgelerinde yazarlarla son derece benzer şekilde, Çin'in yükselişinin yadsınamaz bir gerçek olduğu tespittir. Yapılan oturumlarda Çin'in yükselişinin agresif bir karakter taşıdığı, Çin'in hızla yayılmakta olduğu; bu yayılmanın ekonomik, ticari, askeri, diplomatik ve kültürel boyutlarının bulunduğu özellikle belirtilmektedir. Dönemin Senato Dış İlişkiler Komitesi başkanı Robert Menendez'in ifade ettiği gibi, 2020'lerin başındaki Çin, artık 1971'deki ve hatta 2011'deki Çin değildir. 2020'lerin başındaki Çin, "rahatsız edici" (*disturbing*) bir küresel yönetim alternatifi sunan, dolayısıyla her alanda ABD'ye meydan okuyan bir aktördür (Menendez, 2021, s. 1). Bu görüşe göre Çin, tarihinde olmadığı kadar iddialıdır. Bu iddialı yükselişin ve hatta yayılmanın ardındaki isim ise Çin Komünist Partisi Genel Sekreteri Xi Jinping'tir. İlgili oturumlardan birinde konuşma yapan Dr. Economy'nin (2021, ss. 5–6) özellikle altını çizdiği gibi, Jinping genel sekreterliğe ilk geldiğinde bir "Çin rüyası"ndan bahsediyordu ancak bu Çin rüyasının tam olarak neyi içerdiği o dönemde ABD tarafından anlaşılamamıştı. Geçen süre zarfında bahsedilen "Çin rüyası"nın son derece uzun soluklu stratejik bir vizyon olduğu ve maksadının Çin'i uluslararası sistemin lider ülkesi konumuna getirmek olduğu anlaşıldı. Bu tespite göre Çin'in ekonomi, ticaret ve teknoloji alanlarında attığı büyük adımlar dışında, askeri, diplomatik ve kültürel alanda ortaya koyduğu girişimler söz konusu uzun soluklu stratejik vizyonun bileşenleridir. Çin'in özellikle de Doğu Asya'daki askeri varlığını sürekli arttırması; balistik füze sayısını yükseltmesi; donanmasını genişletmesi (Shugart, 2021, s. 13); Tayvan'a yönelik agresif tutumu; Afrika dahil dünyanın her köşesindeki diplomatik temsilciliklerinin sayısını arttırması (Menendez, 2023, s. 2); birçok ABD üniversitesinde Konfüçyus Enstitüleri ile kürsü satın alması ve bu alanda muazzam yatırımlar yapıp bu enstitülerce Çin propagandası yapılması (Risch, 2023, s. 15) Çin'in askeri, diplomatik ve kültürel alanlarda ABD'ye yönelik oluşturduğu meydan okumayı göstermektedir. Ayrıca ABD Dışişleri Bakanlığı mensubu Sherman'ın (2023, s.16) belirttiği gibi, ABD'de 290 bin civarında Çinli, üniversitelerde öğrenci olarak bulunurken; Çin'de sadece 384 Amerikalı öğrencinin bulunması

da senatoda dikkat çekmiş ve bu durumun ABD'nin ulusal güvenliği açısından oluşturabileceği tehdit tartışılmıştır. Kısacası ilk tespite göre Çin yükselmektedir ve bu yükseliş aynı zamanda agresif bir yayılma içermektedir. Bu doğrultuda Çin, nesiller boyu sürecek bir meydan okumadır (*generational challenge*) ve ABD'nin bundan daha önemli bir önceliği olmamalıdır (Campbell, 2024, s. 2).

Senato Dış İlişkiler Komitesi'nin tartışmalarında yapılan ikinci tespit, ABD açısından Çin'in ideolojik boyutta da sorunsal olduğudur. Hem senatörler hem de oturumlara davet edilen bakanlık mensupları ve uzmanların tamamı, Çin'in temsil ettiği ideolojinin otoriter bir siyasi sistemi içermesini önemli bir tehdit olarak görmektedir. Özellikle Tibet, Hong Kong ve Sincan üzerine sıklıkla konuşan komite üyeleri, buralardaki insan hakları ihlallerini yakından takip etmekte; Çin'in teknolojik üstünlüğünün nasıl bir siyasi baskı aracına dönüştüğünü incelemektedir. Sincan'daki Uygur Türklerine yönelik uygulanan baskıyı korkunç bulan Senatör Kaine'in belirttiği gibi, adam kaçırma, toplu tutuklama, gizli yargılamalar, zorla çalıştırma, zorla kısırlaştırma, ailelerin ayrılması, hapishanelere ve toplama kamplarına gönderilmesi gibi eylemlerin Çin'de sıklıkla karşılaşılan pratikler olması, durumun vahametini göstermektedir (Kaine, 2021, s. 2). Bu tespite göre Çin, insan hakları ihlalleri yapmakla kalmamakta aynı zamanda teknolojik üstünlüğüyle bu ihlallerin yapılmasını kolaylaştırmaktadır. Örneğin insanların yüzlerini, seslerini, irislerini ve yürüme tarzını tanıyabilen gözetim kameraları ile Çin elde etmiş olduğu teknolojiyi, siyasi baskı aracı olarak kullanmaktadır. Senatör Rubio'nun belirttiği gibi, ÇKP, bu haliyle Uygurları sistematik şekilde ortadan kaldırmaya çalışan bir siyasi rejim haline gelmiştir (Rubio, 2021, ss. 3–4). Kaldı ki senatörlere göre, ÇKP tarafından benimsenmiş olan bu sistematik uygulama esasında bir soykırımdır (Markey, 2021, s. 5).

Tartışmalarda yapılan üçüncü tespit, Çin'in ideolojik bir sorunsal olduğu gerçeğinden hareketle, bu ideolojik sorunsalın kaçınılmaz şekilde ekonomik sonuçları bulunduğunu vurgulamaktadır. Bu görüşe göre ABD'nin temsil ettiği ideoloji, demokrasi, insan haklarına saygı ve iyi yönetime dayanmaktadır. Bu ideoloji ekonomide ise şeffaflık ve rekabet prensiplerini öncelemektedir. Oysaki Çin'in temsil ettiği ideoloji, otokrasi, baskı ve sansüre dayanmaktadır. Çin'in ideolojisi ekonomide ise özellikle gelişmekte olan ülkeleri kendisiyle iş birliği yapmaya zorlamaya dayanmaktadır. Menendez'in (2022, s. 1) ifade ettiği şekliyle, ABD tarihinde her zaman diğer ülkelerin tercih ettiği güvenlik ve ticaret ortağı olmuştur. Ancak günümüzde ülkelerin kendilerine ortak olarak ABD'yi seçebilmesi Çin yüzünden neredeyse mümkün değildir. Diğer aktörleri kendisiyle iş birliği yapmaya zorlayan, iş birliği yapmayı reddedenleri cezalandıran Çin, sahip olduğu ekonomik nüfuzu diğer ülkeler üzerinde bir baskı aracı olarak kullanmaktadır. Senato'da belirtildiği gibi, bunun en son örneklerinden biri Litvanya konusunda yaşanmıştır. Litvanya'nın Vilnius'ta bir Tayvan temsilcilik ofisi açmasından sonra, Çin Litvanya ile diplomatik ilişkilerini düşürmüş, Litvanya mallarının Çin'e girişini engellemiş ve böylece fiili bir ticaret bariyeri oluşturmuştur (Menendez, 2022, s. 2). Benzer şekilde hem Senatör Cardin'in (2022, s. 24) hem de ilgili oturuma konuşma yapmaya davet edilmiş olan Ebong'un (2022, s. 11) belirttiği gibi, Kuşak-Yol projesi de ülkeleri Çin ile iş birliğine zorlayan, Çin'in ekonomi kurallarına uymaya zorlayan avcı (*predatory*) bir projedir.

Yapılan dördüncü tespit, Çin'in teşkil ettiği ideolojik sorunsalın, kamu diplomasisi ile Çin tarafından dünyaya bir başarı örneği olarak yansıtıldığıdır. Bu tespite göre Çin, sahip olduğu otoriter rejimi bir başarı örneği kisvesiyle ihraç etmeye çalışmaktadır. Özellikle de Latin Amerika, Karayipler ve Orta Doğu'da otoriter eğilimli rejimlerle birebir temas kurmakta, onları Çin tipi yönetime özendirmekte ve ülkelerin halklarına yönelik hararetli bir kamu diplomasisi yürütmektedir. Çin ayrıca bu bölgelere yaptığı yatırımlar ve aldığı ekonomik ve siyasi inisiyatiflerle bölgelerdeki varlığını arttırmaktadır. Senatör Kaine'in (2022, ss. 2–3) ifadeleriyle, Çin bu şekilde kendini hayırsever bir koruyucu ve/veya sağlam bir ekonomik kalkınma ve toplumsal istikrar modeli olarak lanse etmekte ve bu şekilde bölge toplumları nezdinde kendine olumlu bir imaj inşa etmedir. Öyle ki Senatör Rubio'nun belirttiği gibi bölge liderleri ÇKP'ye hayranlık duymaktadır. Kaine'e göre Çin özellikle Latin Amerika'da Arjantin, Bolivya ve Şili'deki lityum ile Peru'daki bakır kaynakları ile yakından ilgilenmekte, dolayısıyla bu ülkelerdeki yönetimler ve toplumlarla bağ kurmaya çalışmaktadır. Örneğin Çin, pandeminin patlak vermesinin ardından Latin Amerika ve Karayipler'de hızlı bir şekilde nüfuzunu artırtmış, çoğu aşırı bölgeye bağışlamak yerine satmış, buna rağmen, aşıların bağışlandığı izlenimini başarıyla yaratmıştır (Kaine, 2022, s. 3). Diğer taraftan Orta Doğu'da da benzer bir durum mevcuttur. Senatör Murphy'nin (2022, s. 2) sözleriyle, Suudi Arabistan'ın Çin'e yaptığı fosil yakıt ihracatının değeri 2000 yılında 1,5 milyar dolarken, 2022'de bu rakam 43 milyar dolara ulaşmıştır. Dolayısıyla Çin'in bölgeye ilgisinin nedeni açıktır. Ancak burada sorun olan sadece Çin'in bölgeye ilgi duyması değil, aynı zamanda bölge liderlerinin de Çin'e ilgi duyması ve özellikle de Çin'i çekici bir ortak olarak görmeleridir. Bu tespite göre, Çin'in sahip olduğu otoriter rejim, bölge liderlerine neredeyse ilham kaynağı olmaktadır. Dolayısıyla Çin, ABD açısından sadece Hint-Pasifik'te değil, Latin Amerika, Karayipler ve Orta Doğu'da büyük bir tehdittir.

Senato Dış İlişkiler Komitesi tartışmalarında konuya dair yapılan beşinci tespit ABD'nin bu denli kapsamlı bir meydan okuma karşısında mutlaka müttefik ve ortaklarıyla hareket etmesi gerektiğidir. 2021-2024 döneminde Çin'e dair yapılan tüm tartışmalarda istisnasız şekilde vurgulanan en temel nokta esasında budur. Biden yönetiminin bu konuda kayda değer adımlar attığı Senato'da sıklıkla belirtilmiştir (Menendez, 2021, ss. 2–3). Hem Biden yönetiminin kilit isimlerince alınan inisiyatifler, hem de yönetim tarafından benimsenen güvenlik belgeleri zaten ABD'nin tek başına Çin ile mücadele etmesinin mümkün olmadığını vurgulamaktadır. Burada ortak ve müttefikler hem Hint-Pasifik'teki aktörler (Ratner, 2023, ss. 10–11), hem de özellikle Avrupa ve uluslararası finans kuruluşlarıdır (Menendez 2022, s. 2). Bu doğrultuda NATO'nun ilk kez 2022'de Çin'i bölgesel güvenliğe tehdit olarak belirtmiş olması kritiktir (Shaheen, 2023, ss. 1–2). Zaten Rusya'nın Ukrayna'da başlattığı savaş sonrasında Çin'in Rusya'ya verdiği destek, Avrupa'nın Çin algısı açısından bir dönüm noktası olmuştur. Senato'daki ilgili tartışmada Avrupalıların Çin konusunda birbirlerinden ayrıştığı, kimisinin Çin'e karşı daha şahinken – Litvanya liderliğindeki bir grup Doğu Avrupa ülkesi gibi-, kimisinin daha güvercin – Macaristan gibi – bir yaklaşım benimsediği, bir grubun ise Çin'e yönelik daha orta bir yol seçtiği – Almanya ve Fransa gibi – (Barkin, 2023, ss. 6–7); ancak tüm bunlara rağmen Şubat 2022'de başlayan Ukrayna Savaşı'nın Avrupa'daki Çin'e karşı sert bir politika benimsenmesi gerektiğini düşünen şahin

kanadı haklı çıkardığı belirtilmiştir (Oertel, 2023, s. 9; Small, 2023, s. 14). Kaldı ki Ukrayna Savaşı ile beraber, ABD'nin Tayvan Boğazı'ndaki ülkelerle daha fazla diyalog ve uyum halinde olduğu senatodaki tartışmalarda sıklıkla dile getirilmekte (Kritenbrink, 2024, s. 3); özellikle de ABD'nin Hint-Pasifik'teki müttefiklerinin Temmuz 2024'teki NATO zirvesine katılmış olmalarının önemi vurgulanmaktadır (Campbell, 2024, s. 2).

2021-2024 döneminde ABD Senatosu Dış İlişkiler komitesindeki Çin odaklı tartışmalarda yukarıda belirtilen 5 önemli tespit dışında, Biden yönetimine yönelik eleştirilerden de bahsetmek faydalı olabilir. Bu doğrultuda yapılan eleştirileri 3 temel noktaya bölmek uygundur.

Yapılan ilk önemli eleştiri, Biden yönetiminin bilinçli ya da bilinçsiz şekilde iklim değişikliği konusuna fazla vurgu yapmasının, ABD'nin enerji ihtiyaçlarını gölgelediği ve bu şekilde de enerji pazarını Çin'e bıraktığıdır. Bu eleştiriye göre, Hint-Pasifik ülkelerinin çoğu hâlâ ABD ile petrol ve gaz konusunda çalışmak istemektedir ancak ABD'li muhataplarının ilgisiz olduğunu görmelerinden dolayı bu konuda adım atılmamaktadır. Örneğin ABD enerji konusunda Sahra Altı Afrika'daki ortaklarıyla da çalışmalı ve Çin'in buradaki varlığını dengelemelidir (Risch 2022, s. 3). Benzer bir durum Orta Doğu için de geçerlidir. ABD Orta Doğu'daki müttefik ve ortaklarıyla enerji konusundaki iş birliğine devam etmelidir. Aslında Biden yönetiminin Obama döneminden miras aldığı "çekilme/kısıtlama" (*restraint*) dünyada ABD'nin sanki bu bölgeye yönelik hiçbir rolü, amacı ve çıkarı kalmamış algısını yaratarak, bölgedeki müttefikleri yeni iş birlikleri ve yeni ortaklar arayışına sokmuştur (Young, 2022, s. 3). Senatodaki görüşlere göre ABD Orta Doğu'yu da terk etmemektedir. O halde yaratılmış olan bu yanlış algıyı silmek ve Çin'in doldurmaya çalışacağı boşluklar yaratmamak gerekir.

Yapılan ikinci önemli eleştiri Biden yönetiminin Tayvan sorunu karşısında gerektiği ölçüde Tayvan lehine tutum almamış olmasıdır. ABD Kongresi'nin 1979'da kabul ettiği Tayvan İlişkileri Yasası'nı (*Taiwan Relations Act*) hatırlatan Senatör Risch (2021, s. 4), bu hukuki metnin bir yasa olduğunu ve ABD'nin bu yasaya bağlı kalması gerektiğinin altını çizmiştir. Bu yasaya göre, ABD'nin politikası Tayvan'a savunma amaçlı silahlar sağlamaktır. Yasaya göre, bu silah desteğinin amacı, Tayvan halkının güvenliğini ve sosyal ekonomik sistemini tehlikeye atabilecek güç kullanımına veya diğer zorlayıcı yöntemlere karşı koyma kapasitesini korumaktır. Söz konusu yasa, yasa olması nedeniyle bağlayıcıdır ve ABD'nin hem Tayvan'a hem de bölgedeki diğer müttefiklerine verdiği bir taahhüttür. Bu eleştiri, Biden yönetiminin Tayvan'a yönelik muğlak bir tutum içinde olduğundan hareketle yönetimin çok daha somut adımlar atması gerektiğini ve söz konusu yasadan kaynaklanan taahhütlerini de yerine getirmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Aksi takdirde Risch'in de belirttiği gibi, bu muğlaklık zafiyet oluşturmakta, zafiyet ise Çin'in daha agresif şekilde davranmasını cesaretlendirmektedir. ABD Temsilciler Meclisi Nancy Pelosi'nin 2022 yazında Tayvan'a ziyareti ve bu ziyaretin Biden yönetimi tarafından pek de olumlu karşılanmadığı (Liptak & Collins, 2022) hatırlandığında, bu eleştirinin nedenleri anlaşılabilir.

Senato Dış İlişkiler Komitesi tartışmalarında yapılan üçüncü eleştiri ise, önceki eleştirilerin bir sonucu olarak ABD yönetiminin Çin karşısındaki tutumunu sertleştirmesi gerektiği noktasına

vurgu yapmaktadır. Biden yönetimini tehdidin boyutlarını anlamamakla ve Çin konusunda Kongre ile iş birliği yapmamakla eleştiren bu görüş, Çin'i ABD açısından "partiler üstü" bir meydan okuma olarak değerlendirmiştir (Risch, 2023, ss. 3–4). Eleştiriye göre Biden yönetimi sadece Demokratlarla değil, aynı zamanda Cumhuriyetçilerle de iş birliği içinde olmalı, Kongre'nin özellikle de Tayvan'ın askeri ihtiyaçları konusundaki sorularını ve hassasiyetini karşılıksız bırakmamalıdır. Bu eleştirinin dile getirildiği dönem olan Şubat 2023'te, Kuzey Amerika'da ABD'nin en hassas askeri ve nükleer silah tesislerine ev sahipliği yapan eyaletlerin üzerinde, Çin'e ait bir yüksek irtifa gözetleme balonu tespit edilmesi elbette yapılan eleştirilerin dozunu arttırmıştır. Söz konusu tespitten sonra Çin'in bu balonun "meteorolojik" tespitler yapan bir balon olduğunu iddia etmesi ancak ABD'nin kendi hava sahasında bulunan bu balonu bir casus balon olarak değerlendirip balonu düşürmesi ikili ilişkilerde kayda değer bir gerginlik yaratmıştır. Senatör Hagerty, söz konusu casus balon krizini, 11 Eylül'den sonra ABD egemenliğinin en önemli ihlali olarak değerlendirmiştir (Hagerty, 2023, s. 22). ABD yönetiminin, Çin'in ABD'nin egemenliğini ve uluslararası hukuku açıkça ihlal eden bu tavrı karşısında aldığı yatıştırıcı tutumu eleştiren bu görüş, Çin'in ABD'nin egemenliğini başka daha az görünür yollarla da ihlal ettiğini belirtmiştir. Hagerty'ye göre (2023, s. 22), Çin fentanil ihraç ederek ABD'de aşırı doz uyuşturucu kullanımından olan ölümleri tetiklemektedir. ABD'deki Uyuşturucu ile Mücadele Dairesi'nin (*Drug Enforcement Administration, DEA*) verilerine göre ABD'ye doğrudan kaçak yolla getirilen fentanil ile ilgili maddelerin başlıca kaynağının Çin'dir ve sadece 2021 senesinde fentanil kaynaklı ölüm sayısı ABD'de 71 bini bulmuştur. Tam da bu dönemde, basında ABD'de fentanil kaynaklı ölümlerin tarihte benzeri görülmemiş şekilde tepe noktaya vardığı yönünde haberler çıkması (McPhillips, 2023), Senato'nun ilgili komitesindeki eleştirileri tırmandırmış; ÇKP Genel Sekreteri Xi Jinping'e yönelik yaklaşımı ile Çin'i ödüllendirmekle eleştirilen Biden yönetimi, yaptığı yanlış hesaplardan dönmeye ve Çin'e karşı daha agresif olmaya davet edilmiştir (Ricketts, 2023, s. 4).

4. Sonuç

Soğuk Savaş'ın başlaması sonrasında Çin'deki komünist devrim ile Çin'in ABD dış politikasında bir sorunsal haline geldiği herkesin kabulüdür. Bu açıdan bakıldığında Çin, ABD açısından yeni bir tehdit değildir. Böyle olmakla beraber, özellikle de 1980'lerden itibaren Çin'in ekonomi, ticaret ve teknoloji alanlarında muazzam bir büyümeye imza atması, Çin'in ABD açısından teşkil ettiği tehdidin boyutlarını kademeli şekilde katlamıştır. Bugün ABD açısından Çin, çok boyutlu bir tehdittir. Çin, ABD liderliğindeki liberal uluslararası düzeni değiştirme niyetine ve kapasitesine sahip yegâne stratejik rakiptir.

Başkan Obama döneminden itibaren, ABD'de Çin'e yönelik nasıl bir strateji izlenmesi gerektiği konusundaki tartışmalar hararetlenmiştir. Trump döneminde Çin'e karşı başlatılan ticaret savaşı, Biden dönemine gelindiğinde bir yandan Çin'le iş birliğini dışlamayan bir diğer yandan ise Çin'in yükselişini dizginlemeye çalışan, daha temkinli ve sabırlı bir yaklaşıma dönüşmüştür. Tam da burada Senato Dış İlişkiler Komitesi nezdinde yapılan tartışmalar, ABD'nin Çin'e yönelik algısını göstermesi bakımından oldukça kritiktir.

2021-2024 döneminde ABD Senatosu Dış İlişkiler Komitesi tarafından yapılan Çin odaklı tartışmalarda önemli tespitler bulunmaktadır. Bu tespitler hızlıca şu şekilde sıralanabilir: 1) Çin yükselmektedir. Bu yükseliş agresif bir karakter taşımaktadır. 2) Çin sadece stratejik, askeri, ekonomik, ticari ve kültürel bir sorunsal değildir. Çin aynı zamanda ideolojik bir sorunsaldır. Sahip olduğu teknolojik üstünlüğü sınırları içinde bir siyasi baskı aracı olarak kullanmaktadır. 3) Çin'in oluşturduğu ideolojik sorunsalın ekonomik sonuçları vardır zira Çin, kalkınmakta olan ülkeleri kendisiyle iş birliğine zorlamaktadır ve bunu sahip olduğu ekonomik güç ile yapmaktadır. Çin, ekonomide rekabet ve şeffaflık yerine zorlama ve sansürü sıklıkla kullanmaktadır. 4) Çin sadece Hint-Pasifik'te değil, Latin Amerika, Karayipler ve Orta Doğu'da da ABD açısından tehdittir çünkü otoriter rejimini bölge ülkelerine ihraç etmeye çalışmaktadır. Kamu diplomasisi ile kendini cazip kılmakta ve bölge yönetimleri ve toplumlarının sempatisini kazanmaktadır. 5) Çin ile mücadelede ortaklar ve müttefikler kilit rol oynamaktadır.

Söz konusu tartışmalar Çin'in yükselişinin ABD açısından oluşturduğu tehdide vurgu yapmanın yanında, Biden yönetimine yönelik eleştirilerde de bulunmaktadır. Bu eleştirilere göre 1) Başkan Biden ABD'nin enerji ihtiyaçlarını öncelemeyen bir söylem benimseyerek, ABD'nin dünyadaki enerji pazarlarından çekildiği izlenimini yaratmıştır. ABD'den boş alan yerleri Çin hızla doldurmaktadır. 2) Başkan Biden, Tayvan konusunda 1979 Tayvan ile İlişkiler Yasası'ndaki taahhütlerini tam olarak yerine getirmekte zorlanıyormuş gibi davranmıştır. Oysaki söz konusu yasa ABD açısından bağlayıcıdır ve her ne olursa olsun ABD, Tayvan'ın kendini koruma kapasitesini muhafaza edebilmesi için, Tayvan'a desteğine devam etmelidir. 3) Çin'in son dönemde ABD'ye yönelik egemenlik ihlalleri de düşünüldüğünde ABD yönetimi Çin'e yönelik fazla mükâfatlandırıcıdır. Oysaki ABD yönetiminin Çin'e karşı çok daha sert bir yaklaşım içinde bulunması gerekir.

Senato Dış İlişkiler Komitesi'nde Çin odaklı tartışmalara paralel şekilde, Washington'daki siyasi ve akademik çevrelerde de Çin'e yönelik daha sert bir yaklaşım benimsenmesi gerektiği fikri gittikçe yaygınlaşmaktadır. Bu çalışmanın giriş bölümünde belirtildiği gibi, Ulusal Güvenlik Konseyi eski danışmanlarından Matt Pottinger ve Temsilciler Meclisi eski üyesi Cumhuriyetçi Mike Gallagher imzalı Nisan 2024 tarihli *Foreign Affairs* makalesi, Soğuk Savaş'ın Çin tarafından çoktan başlatıldığı ve Çin'in hiçbir konuda ABD açısından güvenilir bir ortak olamayacağı fikirlerinden hareketle, ABD yönetimini çok daha "şahin" bir duruş sergilemeye davet etmiştir. 2020'lerin 1970'lerdeki "détente" dönemine benzetildiği bu makaleye göre, ABD'nin yapıcı yaklaşımına karşılık, Çin her alanda kazanımlarını arttırmakta ve agresif bir biçimde yayılmaktadır (Pottinger & Gallagher, 2024). Benzer şekilde, ABD'li diplomat Robert Blackwill ve dış politika analisti Richard Fontaine tarafından kaleme alınan ve 2024'te yayımlanan *Lost Decade: The US Pivot to Asia and the Rise of Chinese Power* kitabı da ABD'nin vaat ettiği stratejik dönüşümü gerçekleştirmekte tekrar tekrar başarısız olduğunu göstermektedir (Blackwill & Fontaine, 2024). Yazarlara göre ABD, Obama döneminde önceliğini Asya'ya kaydırmış olsa da askeri kaynaklarını daha çok Orta Doğu ve Avrupa'ya tahsis etmeye ve bu bölgelere daha fazla dikkat göstermeye devam etmiştir. Özellikle

de 2010’larda Çin’in yükselişini tutarlı bir yanıt veremediğini iddia eden yazarlar, bunu ABD’nin en önemli stratejik hatalarından biri olarak görmektedir.²

Bu satırların yazıldığı dönemde, ABD’de Çin’e yönelik nasıl bir yaklaşım benimsenmesi gerektiği konusunda muğlaklık hala devam ediyor gibi görünse de Çin’e karşı çok daha şahin bir yaklaşımın benimsenmesi gerektiği yönündeki görüş, Biden döneminin sonuna gelindiğinde, Biden döneminin başına oranla çok daha fazla zemin kazanmıştır. Kasım 2024’teki başkanlık seçimlerinde Donald Trump’ın aldığı zafer sonrasında 2025’ten itibaren Trump liderliğindeki yeni yönetimin nasıl bir yaklaşım benimseyeceğini zaman gösterecektir.

Kaynakça

- Barkin, N. (2023) Aligning Transatlantic Approaches on China. U.S. Senate Committee on Foreign Relations. 7 Haziran. <https://www.foreign.senate.gov/hearings/aligning-transatlantic-approaches-on-china> (Erişim Tarihi: 01.11.2024).
- Blackwill, R. & Fontaine, R. (2024) *Lost Decade: The US Pivot to Asia and the Rise of Chinese Power*. Oxford: Oxford University Press.
- Blinken, A. (2021) The Administration’s Approach to the People’s Republic of China. U.S. Department of State. 26 Mayıs. <https://www.state.gov/the-administrations-approach-to-the-peoples-republic-of-china> (Erişim Tarihi: 01.11.2024).
- Campbell, K. & Sullivan, J. (2019) Competition without Catastrophe: How America Can Both Challenge and Coexist with China, *Foreign Affairs*, 1 Ağustos. <https://www.foreignaffairs.com/china/competition-with-china-catastrophe-sullivan-campbell> (Erişim Tarihi: 01.11.2024).
- Campbell, K. (2024) Strategic Competition with the PRC: Assessing the US Competitiveness Beyond the Indo-Pacific. U.S. Senate Committee on Foreign Relations. 30 Temmuz. <https://www.foreign.senate.gov/hearings/strategic-competition-with-the-prc-assessing-us-competitiveness-beyond-the-indo-pacific> (Erişim Tarihi: 30.10.2024).
- Cardin, B. (2022) US National Security and Economic Statecraft: Ensuring US Global Leadership for the 21st Century. U.S. Senate Committee on Foreign Relations. 27 Temmuz. <https://www.foreign.senate.gov/hearings/us-national-security-and-economic-statecraft-ensuring-us-global-leadership-for-the-twenty-first-century> (Erişim Tarihi: 30.10.2024).
- Congressional Research Service (2012) Pivot to the Pacific? The Obama Administration’s ‘Rebalancing’ toward Asia. 28 Mart.
- Cox, M. & Stokes D. (2008) *US Foreign Policy*. New York: Oxford University Press.
- Ebong, E.T. (2022) US National Security and Economic Statecraft: Ensuring US Global Leadership for the 21st Century. U.S. Senate Committee on Foreign Relations. 27 Temmuz. <https://www.foreign.senate.gov/hearings/us-national-security-and-economic-statecraft-ensuring-us-global-leadership-for-the-twenty-first-century> (Erişim Tarihi: 29.10.2024).
- Economy, E. (2021) Advancing Effective US Policy for Strategic Competition with China. U.S. Senate Committee on Foreign Relations. 17 Mart. <https://www.foreign.senate.gov/listen/advancing-effective-us-policy-for-strategic-competition-with-china-in-the-twenty-first-century-031721> (Erişim Tarihi: 01.11.2024).
- Gang W. & Shuang Y. (2012) Xi Jinping Pledges ‘Great Renewal of Chinese Nation. *Global Times*, 30 Kasım. <https://www.globaltimes.cn/content/747443.shtml> (Erişim Tarihi: 05.10.2024).

2 Kitaba yönelik detaylı bir analiz ve yorum için (bkz. Mastro, 2024).

- Hagerty, B. (2023) Evaluating US-China Policy in the Era of Strategic Competition. U.S. Senate Committee on Foreign Relations. 9 Şubat. <https://www.foreign.senate.gov/hearings/evaluating-us-china-policy-in-the-era-of-strategic-competition> (Erişim Tarihi: 28.10.2024).
- Harunoğlu, N. Ç. & Matsumoto N.M. (2022) Yeni Kavramlar, Eski Kaygılar: Post-Güvenlik Dönemde ABD ve Çin'in Birbirlerine Yönelik Algılarının Değerlendirilmesi. *TASAM 8. İstanbul Güvenlik Konferansı (IGK) Bildiri Kitapçığı*, ss. 159-195.
- Hirshberg, M. S. (1993) Consistency and Change in American Perceptions of China. *Political Behavior* 15 (3), ss. 247-252.
- Huang, Y. (2021) The US-China Trade War has Become a Cold War. *Carnegie Endowment*, 16 Eylül. <https://carnegieendowment.org/posts/2021/09/the-us-china-trade-war-has-become-a-cold-war?lang=en> (Erişim Tarihi: 14.10.2024).
- Kaine, T. (2021) Atrocities in Xinjiang: Where Do We Go from Here? U.S. Senate Committee on Foreign Relations. 10 Haziran. <https://www.congress.gov/117/chrg/CHRG-117shrg46165/CHRG-117shrg46165.pdf> (Erişim Tarihi: 20.10.2024).
- Kaine, T. (2022) China's Role in Latin America and the Caribbean. U.S. Senate Committee on Foreign Relations. 31 Mart. https://www.foreign.senate.gov/imo/media/doc/033122_Ellis_Testimony1.pdf (Erişim Tarihi: 15.10.2024).
- Kaufman, J. P. (2017) *A Concise History of US Foreign Policy*. Maryland: Rowman & Littlefield.
- Kissinger, H. (1994) *Diplomasi*, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Kritenbrink, D. (2024) US Policy on Taiwan. U.S. Senate Committee on Foreign Relations. 30 Nisan. <https://www.foreign.senate.gov/hearings/us-policy-on-taiwan> (Erişim Tarihi: 15.04.2024).
- Liptak, K. & Collins K. (2022) Biden Administration Working Behind the Scenes to Convince Pelosi of the Risks of Traveling to Taiwan. *CNN*, 26 Temmuz, <https://edition.cnn.com/2022/07/26/politics/joe-biden-nancy-pelosi-taiwan-china/index.html> (Erişim Tarihi: 08.10.2024).
- Markey, E. J. (2021) Atrocities in Xinjiang: Where Do We Go from Here? U.S. Senate Committee on Foreign Relations. 10 Haziran. <https://www.congress.gov/117/chrg/CHRG-117shrg46165/CHRG-117shrg46165.pdf> (Erişim Tarihi: 12.10.2024).
- Mastro, O. S. (2024) The Pivot That Wasn't: Did America Wait Too Long to Counter China? *Foreign Affairs*, 18 Haziran. <https://www.foreignaffairs.com/reviews/pivot-wasnt-mastro-lost-decade-china> (Erişim tarihi: 18.10.2024).
- McCaul, M. (2019) Smart Competition: Adapting US Strategy toward China at 40 Years U.S. House of Representatives Committee on Foreign Affairs. 8 Mayıs. <https://www.congress.gov/index.php/event/116th-congress/house-event/109457> (Erişim Tarihi: 14.10.2024).
- McPhillips, D. (2023) Overdose Deaths Continue to Rise in the US, Reaching Another Record Level, Provisional Data Shows. *CNN*, 13 Eylül, <https://edition.cnn.com/2023/09/13/health/overdose-deaths-record-april-2023/index.html> (Erişim Tarihi: 18.10.2024).
- Menendez, R. (2020) Advancing Effective US Competition with China: Objectives, Priorities and Next Steps. U.S. Senate Committee on Foreign Relations. 22 Temmuz. <https://www.foreign.senate.gov/listen/advancing-effective-us-competition-with-china-objectives-priorities-and-next-steps> (Erişim Tarihi: 15.10.2024).
- Menendez, R. (2021) US Policy for Strategic Competition with China. U.S. Senate Committee on Foreign Relations. 17 Mart. <https://www.foreign.senate.gov/hearings/evaluating-us-china-policy-in-the-era-of-strategic-competition> (Erişim Tarihi: 12.10.2024).
- Menendez, R. (2022) US National Security and Economic Statecraft: Ensuring US Global Leadership for the 21st Century. U.S. Senate Committee on Foreign Relations. 27 Temmuz. <https://www.foreign>.

- senate.gov/hearings/us-national-security-and-economic-statecraft-ensuring-us-global-leadership-for-the-twenty-first-century (Erişim Tarihi: 15.10.2024).
- Menendez, R. (2023) Evaluating US-China Policy in the Era of Strategic Competition. U.S. Senate Committee on Foreign Relations. 9 Şubat. <https://www.foreign.senate.gov/hearings/evaluating-us-china-policy-in-the-era-of-strategic-competition> (Erişim Tarihi: 12.10.2024).
- Murphy, C. (2022) China's Role in the Middle East. U.S. Senate Committee on Foreign Relations. 4 Ağustos. <https://www.foreign.senate.gov/hearings/chinas-role-in-the-middle-east080422> (Erişim Tarihi: 18.10.2024).
- Nye, J. (2015) *Is the American Century Over?* Cambridge: Polity.
- Oertel, J. (2023) Aligning Transatlantic Approaches on China, U.S. Senate Committee on Foreign Relations. 7 Haziran. <https://www.foreign.senate.gov/hearings/aligning-transatlantic-approaches-on-china> (Erişim Tarihi: 18.10.2024).
- Office of the Historian (n.d. a) The Opening to China Part I: The First Opium War, the United States, and the Treaty of Wangxia, 1839-1844. <https://history.state.gov/milestones/1830-1860/china-1> (Erişim Tarihi: 10. 09. 2024).
- Office of the Historian (n.d. b) Secretary of State John Hay and the Open Door in China, 1899-1900. <https://history.state.gov/milestones/1899-1913/hay-and-china> (Erişim Tarihi: 15.09. 2024).
- Office of the Historian (n.d. c), Rapprochement with China. <https://history.state.gov/milestones/1969-1976/rapprochement-china> (Erişim Tarihi: 30.09.2024).
- Pekcan, C. (2019) *Çin Dış Politikası ve ABD ile İlişkiler*. Bursa: Dora.
- Pottinger, M. & Gallagher M. (2024) No Substitute for Victory: America's Competition with China Must Be Won, Not Managed. *Foreign Affairs*. 10 Nisan. <https://www.foreignaffairs.com/united-states/no-substitute-victory-pottinger-gallagher> (Erişim Tarihi: 12.10.2024).
- Ratner, E. (2023) Evaluating US-China Policy in the Era of Strategic Competition. U.S. Senate Committee on Foreign Relations. 9 Şubat. <https://www.foreign.senate.gov/hearings/evaluating-us-china-policy-in-the-era-of-strategic-competition> (Erişim Tarihi: 19.10.2024).
- Ricketts, P. (2023) Aligning Transatlantic Approaches on China. U.S. Senate Committee on Foreign Relations. 7 Haziran. <https://www.foreign.senate.gov/hearings/aligning-transatlantic-approaches-on-china> (Erişim Tarihi: 12.10.2024).
- Risch, J. E. (2020) Advancing Effective US Competition with China: Objectives, Priorities and Next Steps. U.S. Senate Committee on Foreign Relations. 22 Temmuz. <https://www.congress.gov/event/116th-congress/senate-event/LC65558/text> (Erişim Tarihi: 18.10.2024).
- Risch, J. E. (2021) The Future of US Policy on Taiwan, U.S. Senate Committee on Foreign Relations. 8 Aralık. <https://www.foreign.senate.gov/hearings/the-future-of-us-policy-on-taiwan120821> (Erişim Tarihi: 15.10.2024).
- Risch, J. E. (2022) US National Security and Economic Statecraft: Ensuring US Global Leadership for the 21st Century. U.S. Senate Committee on Foreign Relations. 27 Temmuz. <https://www.foreign.senate.gov/hearings/us-national-security-and-economic-statecraft-ensuring-us-global-leadership-for-the-twenty-first-century> (Erişim Tarihi: 17.10.2024).
- Risch, J.E. (2023) Evaluating US-China Policy in the Era of Strategic Competition. U.S. Senate Committee on Foreign Relations. 9 Şubat. <https://www.foreign.senate.gov/hearings/evaluating-us-china-policy-in-the-era-of-strategic-competition> (Erişim Tarihi: 16.10.2024).
- Rubio, M. (2021) Atrocities in Xinjiang: Where Do We Go From Here? U.S. Senate Committee on Foreign Relations. 10 Haziran. <https://www.congress.gov/117/chrg/CHRG-117shrg46165/CHRG-117shrg46165.pdf> (Erişim Tarihi: 12.10.2024).

- Rubio, M. (2022) China's Role in Latin America and the Caribbean. U.S. Senate Committee on Foreign Relations. 31 Mart. <https://www.foreign.senate.gov/hearings/chinas-role-in-latin-america-and-the-caribbean-033122> (Erişim Tarihi: 15.10.2024).
- Schell, O. & Shirk S. L. (2019) *Course Correction: Toward an Effective and Sustainable China Policy*. New York: Asia Society.
- Schortgen, F. (2022) Taking Center Stage: China's New Role Assertiveness in the 21st Century International System. M. Grossman, F. Schortgen & G. M. Friedrichs (eds.), *National Role Conceptions in A New Millenium: Defining A Place in A Changing World* (56–70). New York: Routledge.
- Shaheen, J. (2023) Aligning Transatlantic Approaches on China. U.S. Senate Committee on Foreign Relations. 7 Haziran. <https://www.foreign.senate.gov/hearings/aligning-transatlantic-approaches-on-china> (Erişim Tarihi: 15.10.2024).
- Shambaugh, D. (2013) Assessing the US 'Pivot' to Asia, *Strategic Studies Quarterly* 7 (2), 10–19.
- Sherman, W. (2023) Evaluating US-China Policy in the Era of Strategic Competition, U.S. Senate Committee on Foreign Relations. 9 Şubat. <https://www.foreign.senate.gov/hearings/evaluating-us-china-policy-in-the-era-of-strategic-competition> (Erişim Tarihi: 12.10.2024).
- Shetler-Jones, P. (2022) The Strange Case of America's Indo-Pacific Strategies, Chatham House, 14 Mart. <https://www.chathamhouse.org/2022/03/strange-case-americas-indo-pacific-strategies> (Erişim Tarihi: 18.10.2024).
- Shugart, T. (2021) Advancing Effective US Policy for Strategic Competition with China, U.S. Senate Committee on Foreign Relations. 17 Mart. <https://www.foreign.senate.gov/listen/advancing-effective-us-policy-for-strategic-competition-with-china-in-the-twenty-first-century-031721> (Erişim Tarihi: 15.10.2024).
- Small, A. (2023) Aligning Transatlantic Approaches on China. U.S. Senate Committee on Foreign Relations. 7 Haziran. <https://www.foreign.senate.gov/hearings/aligning-transatlantic-approaches-on-china> (Erişim Tarihi: 12.10.2024).
- The White House (2017) National Security Strategy. <https://trumpwhitehouse.archives.gov/wp-content/uploads/2017/12/NSS-Final-12-18-2017-0905.pdf> (Erişim Tarihi: 12.10.2024).
- The White House (2021) Interim National Security Strategic Guidance. 3 Mart. <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/statements-releases/2021/03/03/interim-national-security-strategic-guidance/> (Erişim Tarihi: 01.11.2024).
- The White House (2022) National Security Strategy. <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/statements-releases/2022/10/12/fact-sheet-the-biden-harris-administrations-national-security-strategy/> (Erişim Tarihi: 12.10.2024).
- Thies, C. G. (2016) The US and China: Altercast Roles and Changing Power in the 20th Century. S. Harnisch, S. Bersick & J. Carsten Gottwald. *China's International Roles* (97–109). New York: Routledge.
- U.S. Department of State (2021) Department Press Briefing by Ned Price. 2 Şubat. <https://www.state.gov/briefings/department-press-briefing-february-2-2021/> (Erişim Tarihi: 20.10.2024).
- U.S. Department of State (2023) Marking One Year Since the Release of the Administration's Indo-Pacific Strategy. 13 Şubat. <https://www.state.gov/marking-one-year-since-the-release-of-the-administrations-indo-pacific-strategy> (Erişim Tarihi: 15.10.2024).
- Young, T. (2022) China's Role in the Middle East. U.S. Senate Committee on Foreign Relations. 4 Ağustos. <https://www.foreign.senate.gov/hearings/chinas-role-in-the-middle-east080422> (Erişim Tarihi: 16.10.2024).

China in U.S. Foreign Policy during the Biden Era: An Evaluation within the Framework of Senate Debates (2021-2024)

Nur ÇETİNOĞLU HARUNOĞLU*

In U.S. foreign policy, China has long held the position of an economically attractive country. Due to its isolationist approach, the U.S. historically engaged with the world economically rather than politically, making China a particularly appealing partner in Asia over the course of the 19th century. In 1844, the U.S. signed the Treaty of Wangxia, establishing trade relations with China. A set of diplomatic notes issued in 1899 later formed the basis of the U.S. strategy toward China and came to be known as the “Open Door Policy.” The U.S., which aimed to uphold its liberties and commercial rights in China on the basis of “equality,” viewed China exclusively as an “ideological threat” during the Cold War. The U.S. persisted in using an ideological framework to guide its approach to China until the détente era. Even while détente signaled a dramatic rupture in U.S. policy toward China, American politicians’ concerns and reservations about the country persisted. These concerns reappeared in the early 1990s, igniting contentious discussions about the proper course of action toward China in the U.S.

Today, the “rising China problem” is a frequently discussed topic in U.S. foreign policy. China was highlighted as the U.S.’ most important strategic competitor in the White House’s 2022 National Security Strategy (NSS). The approach states that China is the only nation capable of and willing to challenge the international liberal order led by the U.S. Therefore, as stressed in NSS 2022, China poses an ideological challenge in addition to geopolitical and economic/commercial ones. Nonetheless, the same approach emphasizes how important it is to discuss transnational matters with China, claiming that collaboration with China is both feasible and essential. Despite this, there is still uncertainty in American scholarly and political circles about the best course of action when dealing with China.

A remarkable piece was published in 2019 by Foreign Affairs magazine, which is well-known for providing insight into U.S. foreign policy discussions. In this article, Jake Sullivan, who would later become Joe Biden’s National Security Advisor, and Kurt Campbell, known as Biden’s Asia strategist, made the case that the idea of “competition without catastrophe” should be the

* Assoc. Prof. Dr. , Marmara University, ancetinoglu@yahoo.com, 0000-0001-5478-067X

cornerstone of the U.S. strategy toward China (Campbell & Sullivan, 2019). They argued that the U.S. must recognize the need for cohabitation while maintaining a competitive posture toward China. Furthermore, they suggested that this competition should be viewed as a process to manage rather than a problem to solve. By April 2024, Foreign Affairs featured another compelling article, this time authored by Matt Pottinger and Mike Gallagher. In what seemed to be a direct rebuttal to Campbell and Sullivan, Pottinger and Gallagher contended that since China has already launched a Cold War, the U.S. should not pretend that one does not exist. According to Pottinger and Gallagher (2024), “America’s competition with China must be won, not managed,” as the title of the article made apparent. The prevailing ambiguity and division of opinions in the U.S. regarding its China policy are encapsulated in these two essays, which represent opposing viewpoints on how the country should define and organize its approach to China. Therefore, this study, to shed light on the prevailing confusion about China, attempts to assess China’s role in U.S. foreign policy generally, with an emphasis on China’s role in the Biden administration’s foreign policy as represented in Senate debates.

Debates within the Senate Foreign Relations Committee between 2021 and 2024 yielded significant observations about China, made by both senators and expert witnesses. These observations can be summarized as follows: 1) China is rising, and this rise is aggressive in nature. 2) China is not merely a strategic, military, economic, or cultural problem; it is also an ideological one. It uses its technological superiority as a political tool of oppression within its borders. 3) China’s ideological challenges have economic implications. It pressures developing countries to cooperate with it, leveraging its economic power to do so. Instead of promoting competition and transparency in economics, China frequently employs coercion and censorship. 4) China poses a threat not only in the Indo-Pacific but also in Latin America, the Caribbean, and the Middle East. It seeks to export its authoritarian regime to regional countries, making itself appealing through public diplomacy and gaining the sympathy of regional governments and societies. 5) Partners and allies play a critical role in countering China.

These discussions not only emphasize the threat posed by China’s rise from the U.S. perspective but also include criticisms of the Biden administration. These criticisms can be summarized as follows: 1) President Biden has created the impression that the U.S. is withdrawing from global energy markets by adopting rhetoric that does not prioritize the country’s energy needs. 2) China has rapidly filled the vacuum left by the U.S. in these areas. 3) President Biden appears to struggle with fully upholding commitments under the 1979 Taiwan Relations Act. This act is binding for the U.S., and under any circumstances, the U.S. must continue its support for Taiwan to ensure the island’s self-defense capabilities. 4) Given China’s recent sovereignty violations against the U.S., the Biden administration’s approach to China appears overly conciliatory. The U.S. administration should adopt a much tougher stance toward China.

This study highlights the growing voices within Congress and among political and academic circles advocating for a significantly tougher approach toward China during Biden’s presidency.